

KOLLÉGIUM

S Z A K M A I - M Ó D S Z E R T A N I , I N F O R M Á C I Ó S F O L Y Ó I R A T
Kiadja a Kollégiumi Szövetség Alapította a Kollégiumokért Sajtóalapítvány

A TARTALOMBÓL:

**50 éves a komáromi
Középfokú Kollégium**

Remetei történetek

**Környezetvédelmi
konferencia**

Valódi hagyományteremtés

XI. évfolyam 2001. december

12

**Középfokú Kollégium,
Komárom**

Középfokú Kollégium, Komárom

Intézményünk a napokban ünnepelte fennállásának 50. évfordulóját, ugyanis 1951-ben alapította Komárom Város Tanácsa.

Lakói ekkor a Jókai Mór Gimnázium és a Széchenyi István Közgazdasági Technikum tanulói voltak, s két évig szervezetileg az utóbbi iskolához kapcsolódott, csak 1953-ban vált önállóvá.

A fiúk a Bajcsy-Zsilinszky úti, a lányok a Kossuth Lajos utcai épületben nyertek elhelyezést. Mivel a lányok voltak többen, 1955-ben helyet cseréltek.

Diákotthonunk is bekapcsolódott a kollégiumi cím elnyeréséért folyó mozgalomba és 1963-ban ezt el is nyerte. 1959-ben vette fel - a kor szokásrendje szerint - Alpári Gyula munkásmozgalmi mártír nevét. 1978-ban vált Alpári Gyula Középfokú Kollégiummá, amikor hozzá csatolták a 318. sz. Szakmunkásképző Intézet Diákotthonát, s lakói lettek a Gép- és Gyorsíró Szakiskola (ma Kultsár István Szakközépiskola) diákjai is. Ekkor alakítottuk ki az un. középfokú kollégiumi modellt magunknak. 1986-ban elnyertük a Kiváló Kollégium megítéző címet.

Az 1978-as egyesülés után újra két épületben éltek diákjaink, a Bajcsy-Zsilinszky úton és Laboráns út 1-ben. Az utóbbi épület már koedukált volt, s ezt vette meg a Megyei Tanács (majd a Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat) a Komáromi Köolajipari Vállalattól. Komárom Város Önkormányzata 1991. január 1-

jével adott át bennünket a megyének, s 1992-ben teljesen kiürítettük a Bajcsy-Zsilinszky úti épületünket, azóta itt a MOL lakótelepen szép, nyugodt környezetben élnek diákjaink.

Az épületet sikerült szinte teljesen felújítanunk az utóbbi 10 évben, s 172 diáknak ad kényelmes otthont.

Az ötven év pedagógiai munkáját értékelve jelen van intézményünkben az állandóság a stabilitás, az előző

rendszerét, konkrét tevékenységét mindig mi alakítottuk ki, hiszen régen sem írták elő mindezt a napi munkára lebontva. Mi pedig igyekeztünk színvonalasan tervezni és végezni nevelőmunkánkat. Mindig volt egy minőségi tartás tantestületünkben.

Ha a fő célokat, a kollégium főbb funkcióit nézzük, ott is stabilitás tapasztalható. Nem csak a távollévő tanulókat fogadta be a kollégium, hanem azokat - s néha ezek voltak többen - akiknek a szülő nem tudta biztosítani a megfelelő felkészülési háttérrel, a szociális biztonságot. Nálunk mindig koncentráltan voltak jelen a veszélyeztetett, szociálisan és ifjúságvédelmi szempontból hátrányos helyzetű diákok.

Az 50 év alatt mindig nagyon erősen kellett összpontosítanunk a felzárkóztatásra, hiszen tanulóink többsége gyengébb felkészülést adó iskolából jött, szerencsére jelen voltak a tehetséges vidéki tanulók is, így a tehetség gondozás - amelyet mi tágabban értelmeztünk - szintén feladatuk volt. S a jobbak segítettek a lemaradóknak.

Stabilitást jelentett az is, hogy mindig erős diákönkormányzattal, rendelkeztek tagjai komolyan vették feladatukat, hiszen, mi sem látszatönkormányzatiságra törekedtünk, igazi partnereknek tekintettük őket, így a kollégium a közéletiségnek jó iskolája volt. Abban sincs változás, hogy erős közösségi nevelés folyik

évek eredményeire való építkezés és a változás is. Nagy vargabetűk nem voltak nevelőmunkánkban. Stabilitást jelentett az intézmény életében, hogy az 50 év alatt mindössze két igazgatója volt. Sok ember cserélődött a tantestületben, de mindig voltak, akikre tartósan lehetett építeni, pl. *Iványi Szabolcs* igazgatóhelyettes, *Berezné Ica néni*, *Peztkéné Vass Edit*, *Békefi Gyula*, *Deák Béla*, *Hesfelán Ernő*, *Fehárvári Zsuzsanna* stb. Stabilitást jelentett az is, hogy nevelőmunkánk lényeges céljait, feladatait, eszköz-

Kollégium

KÉSZÜLT AZ OKTATÁSI MINISZTERIUM TÁMOGATÁSÁVAL

Kiadja: a Kollégiumi Szakmai és Érdekvédelmi Szövetség, a „Kollégiumokért” Sajtóalapítvány megbízásából
Felelős kiadó: Horváth István Főszerkesztő: Benda János Alapító főszerkesztő: dr. Benedek István
Rovatszerkesztők: Fuchsné Hattinger Zsuzsanna, Gulyás Béla, Takács Ernő, Dr. Csépe György, Pethes Zoltán,
Szerkesztőség címe: Körösy László Középfokú Kollégium 2500 Esztergom, Szent István tér 6. Tel./fax: 33/412-813
Terjesztés: Pethes Zoltán, Tel.: 30/9-376 - 042; Előfizethető a kiadó címén: 1417 BUDAPEST, Pf.:11. Tel./fax: (1) 352-9601
E-mail: kollegiumiszovetseg@mail.matav.hu Honlap: www.kollegiumiszovetseg.matav.hu Peldányszám: 1500 Ára: 112 Ft

kollégiumunkban.

Persze történtek komoly változások is, amelyek a folyamatos pedagógiai megújulást szinte kikényszerítették, pl. a kollégiumi, kiváló kollégiumi cím elnyerése, középfokú kollégium-má alakulás, oktatási törvény, pedagógiai program, minőségbiztosítás stb.

Lényeges különbség, hogy a kollégium gyenge felszereltsége mellett is a legtöbb diáknak jobb tárgyi körülményeket tudott biztosítani régen, mint az otthoni (sokan itt láttak először angol WC-t, zuhanyt). Ma ez fordítva van.

Régebben mindenki tisztában volt

vele, hogy csak tanulással tud előbbre lépni, kitörni környezetéből. Ha nem tanult, mehetett vissza kapálni, vagy a gyárba segédmunkásnak. Kevesebb ösztönzésre volt szükség. A kis és nagyobb közösségek is jobban összeforrtak, nagyobb volt az egymásra utaltság, itt alakultak a barátságok, szerelmek, hiszen havonta mindenki egyszer járt haza. Ma vasárnap este, vagy hétfőn reggel jön a diák, péntek délután rohan el (azt nem mondom, hogy midig haza!).

Néhány személyes dologról is engedjék meg, hogy szót ejtsek, némi érzelmi töltéssel. Én 1958. szeptem-

berében léptem be elsős diákként ebbe a kollégiumba (persze nem ebbe az épületbe), itt váltam felnőtt fiatalemberré, itt éltem át az életre szóló barátságok korát és azt a csodát, amit első szerelemnek hívnak.

Számomra a kollégium egy máig ható élményt jelentett, ezért kötődöm azóta is hozzá. 1967-től nevelőtanára, 1975-től igazgatója vagyok, s remélem pár éven belül, innen mehetek majd nyugdíjba. Engem valóban teljesebb emberré, magamnál többé ez a kollégium tett.

*Koppány Csaba
igazgató*

50 éves a komáromi Középfokú Kollégium

Kollégiumunk félévszázados születésnapjának megünneplésére került sor 2001. november 27-én a komáromi Középfokú Kollégiumban.

A rendezvényre meghívást kaptak az intézmény volt tanárai, diákjai és dolgozói. Az Ady Endre Művelődési Házban megtartott ünnepi rendezvényen megjelentek Komárom-Esztergom megye, Komárom város Önkormányzatának, a Kollégiumi Szövetség Ügyvivő Testületének képviselői, a szentesi Terney, az ógyallai testvérkollégiumunk küldöttségei is.

Az ünnep tiszteletére rendezett ajándékműsorban - mely nagy tetszést aratott - a házigazdák mellett a testvérkollégiumok diákjai is szerepeltek.

Koppány Csaba, intézményünk igazgatója ünnepi megemlékezésében felidézte a kollégium 50 esztendejének főbb állomásait, a nevelőmunkában elért sikereket, eredményeket.

Hartdéken József volt régi kollégista meghatottan beszélt arról, hogy mit jelentett számukra kollégistának len-

ni, ehhez csatlakozott *Bencze Sándorné Mészáros Teréz*, aki a kollégiumban eltöltött felejthetetlen éveket méltatta, míg *Németh Gábor* volt diáktanács titkár a közelmúlt kollégistáinak élményeit osztotta meg a jelenlévőkkel. *Gál László* jelenlegi DT titkárunk a mai kollégisták jókívánságait tolmácsolta az ünnepségen résztvevőknek.

Lázár Mózes Komárom-Esztergom megye Önkormányzatának elnöke, *Rudlof Tibor* megyei főjegyző úr és *Zatykó János* Komárom város polgármesterének jókívánságait tartalmazó levelet - halaszthatatlan elfoglaltságuk miatt nem tudtak részt venni az ünnepségen - *Marton Zsuzsanna* 13. évfolyamos tanuló olvasta fel. A Kollégiumi Szövetség oklevélben fejezte ki elismerését kollégiumunk fennál-

Koppány Csaba igazgató

lása 50. évfordulója alkalmából.

A KOLESZ KISGALÉRIÁ-ban megnyitottuk intézményünk 50 éves történetének fontosabb eseményeit bemutató kiállítást. Képek, tablók, dokumentumok segítettek felidézni - a fehér asztal mellett folytatott baráti találkozón - a kollégiumban eltöltött éveket.

Úgy érezzük méltóképpen ünnepeltük meg kollégiumunk 50 éves születésnapját.

*Iványi Szabolcs
igazgatóhelyettes*

Remetei történetek

A második világháború utáni években sok olyasmi történt, ami korábban ismeretlen volt és ezek között voltak országos jelentőségűek, mint a földosztás, új pártok, szakszervezetek, nemzeti bizottságok alakulása, de olyanok is, amelyek csak egy vagy néhány településben jöttek létre és csak néhány évig működtek. Ez utóbbiak közé tartozott az országosan ismert békéstarhosi zeneiskola, de olyanok is voltak, amelyek országos hírnévre nem tettek szert és csak a közvetlen érdekeltek számára volt életre szóló jelentőségük, de egyediségükben is a kort, a fényes szellők időszakát tükrözték. A 160 népi kollégium közül egyediségében is a korszak és a térség jellegzetes intézménye volt a Gyula-remetei Népi Kollégium és tagjai számára életre szóló élményt, útravaló tanulást adott.

A vallás és közoktatási miniszter rendelete alapján 1946-ban az országban néhány helyen a korábban nem tanulható parasztfiatalok számára tanítóképző intézeteket szerveztek. Gyula is ilyen intézmény szervezésére kapott lehetőséget a Szarvasi Evangélikus Tanítóképző fiókintézményeként. Gyula város vezetősége az intézmény számára a város külső részén, Remetén biztosított helyet, ahol különböző korú, előképzettségű fiatalok készülhettek a tanítói hivatásra speciális tantervvel és feltételekkel. Valamennyi képzős fiatal egyben a Tessedik Sámuel Népi Kollégiumnak is tagja volt.

Ennek a középiskolás népi kollégiumnak a többi népi kollégiumtól néhány eltérő sajátossága volt. Az iskola és a kollégium szorosan együttműködött egymással, lényegében közös igazgatás alatt. A képzőben 15-30 év közöttiek tanultak együtt és természetesen a kollégiumban is együtt

laktak. Az intézménynek saját gazdasága volt és mindenki számára kötelező volt a napi 1-2 órás fizikai munka. E tekintetben ez az intézmény sokkal inkább hasonlított a Makarenko műveiből megismert nevelő intézményhez, mint általában a hazai kollégiumok. A tananyagában is érvényesítették a mezőgazdasági térségekben, tanyasi iskolákban tanító munkájával szembeni speciális igényeket. A Remetei Tanítóképző, a parasztfiatalok tanítóképző intézete öt évig működött, 1951-ben megszűntették. Az intézményhez kapcsolódó diákotthon népi kollégiumi jellege - legalábbis hivatalosan - már korábban, 1949-ben, a többi népi kollégiummal együtt megszűnt.

A Gyula-remetei Tanítóképző és a Tessedik Sámuel Népi Kollégium diákjai jórészt egyetemeken, főiskolákon továbbtanultak, pedagógusi vagy más pályákon helyezkedtek el. Sokan közülük továbbra is a békési térségben maradtak. Az egykori képzősök - kollégisták tartották és ma is tartják egymással a kapcsolatot, életük alkonyán is erőt merítenek a közös emlékekből.

A Gyulai Városszépítő Egyesület támogatásával 2000-ben Tájéztatóképző - Remetei történetek címen egy nagyon szép és tartalmas, dokumentumokat, visszaemlékezéseket tartalmazó könyvet adtak ki. A kötetben szereplő kollégiumi emlékekből idézünk emlékezésül, tanulságul a régi és mai kollégisták számára.

Bartus Zsigmond:

"A felszabadulás utáni társadalmi mobilitás főleg azokat segítette a kollégiumban, akik maguk is akartak tudást szerezni, változni..."

Az iskola és a kollégium együttesé-

ben a közös munka volt a legfontosabb nevelő tényező. A napi egy óra fizikai munka előnyösen hatott nemcsak a testi, fizikai állapotra, de a személyiség fejlődésére is. Aki az órán kevésbé juthatott sikerélményhez, az a fizikai munkában juthatott ilyen motivációhoz. A közösség fejlődését is segítette, mert az órai segítség itt vizsgázásra talált. Megtanított a termelt értékek megbecsülésére, és hozzájárult az önellátásukhoz, a szociális támogatás bővítéséhez. Az ügyeskedők, lógók lelepleződtek.

...A kollégiumi közösség erősítette bennem a képességek és készségek sokirányú fejlődését, üvegházi, kertészeti, állattenyésztési munka, kulturális és sporttevékenység, falujárás. Erősítette a végzett munkáért érzett felelősséget. Sokszor a tanulóasztal mellett aludtunk el, de nem mentünk készületlenül az órára... A falujárások, a dolgozókkal való találkozások, a meleg fogadtatás azt az érzést erősítette bennünk, hogy szükség van ránk a faluban. A kulturális és politikai munka sikerei fokozták önbizalmunkat, a sikertelenséget a közösségben könnyebb volt elviselni..."

Bottyán László:

"...a népi kollégiumban meglepő gyorsan, gyökeresen változtak meg, alakultak át az emberek. A változás elsősorban politikai téren, a néphez való hűség, a népért való munkálkodás, egy boldogabb jövő, új világ megteremtésének irányában való munkálkodás, egy boldogabb jövő, új világ megteremtésének irányában történt. Általában faluról és szegényebb családokból való fiatalok szeme itt kezdett kinyílni - mi volt, mi van és mit szeretnénk -. "Megforgatni az egész világot!"

A napirendben az önállóságra neve-

lés terén, a különböző szolgálatok el-
látása, a szellemi és fizikai munka
végzése, sok erőfeszítéssel, nagy aka-
raterővel, az életre is felkészített. Ez-
zel magyarázható, hogy az országépít-
és nehéz időszakban is többségünk
példásan helytállt és nem is ilyen-
olyan beosztásokban, funkciókban...
Egy tanterem éjjel-nappal nyitva volt
azok számára, akik a nehéz napi
munka után éjjel akarták pótolni le-
maradásukat...

Mi népi kollégisták voltunk. Az igazi
népi kollégista ismérvének tartom: a
hazáért, a népért, a haladásért és a
népek felemelkedésén való tudatos
munkálkodást, az őszinteséget, a bá-
tor helytállást, a munkában való pél-
damutatást, a bírálat és önbírálat he-
lyes és szükséges használatát, szigo-
rúan büntetni azokat, akik a közös-
ség ellen vétének, egymás megbecsü-
lését, tiszteletét és mindenben az
egymás fejlődését szolgáló munka tá-
mogatását, szorgalmazását. Az őszin-
te barátságot..."

Kotroczó Dezső:

"...Büszkék voltunk tanítóképzős és
kollégista mivoltunkra, sokkal job-
ban, mint tanári oklevelűnkre, pedig
az utóbbiért tanultunk elejétől fogva.
Egyaránt figyelemmel kísértük osztá-
lytársaink és más osztálybeliek ma-
gatartás és szorgalmi eredményét.
Mind a sikert, mind a sikertelenség
esetén rákérdeztünk az esetre. Ez a
módszer nagyon hatásos volt, mert
mindenkiben kialakított egy bizo-
nyos presztízst.

A városban mindig szem előtt tar-
tottuk és tartattuk társainkkal is ta-
nítóképzős és kollégista voltunkat,
egymást figyelmeztettük a példás,
kulturált magatartásra. Az ezeket be-
nem tartókkal a kollégium nyilvá-
nossága előtt jártunk el. A városban
rövid parasztos nagykabátunkról és
kulturált magatartásunkról ismertek
bennünket. 1949-ben már nem csak
ismertek, hanem el is ismertek!

A kollégiumi légkör előnyös volt
számomra is, mert a pontos napiren-
det betartottam, és a már említett
presztízsz miatt úgy akartam élni,

mint a többség. Az első két évben té-
len-nyáron reggel négy órakor kel-
tem, hogy megerősítsem az előző na-
pi felkészülésemet. Ilyenkor tudtam
a legjobban tanulni. Amennyiben az
időjárás megengedte, a gazdaságban
tanultam. Bár felnőtt voltam, amikor
ott éltem, annak ellenére, hogy sze-
génységben éltünk a kollégiumban,
mégis, az itt töltött évek vetekszenek
a gyermekkorom legszebb éveivel..."

Marsi Gyula:

"A kollégiumban a legfiatalabb
nemzedékhez tartoztam korban, bár
a legidősebbekkel együtt indultam
1946 novemberében... Az idősebb
nemzedék valóban meglepően gyor-
san alakult át. Lényegesnek tartom
ebben a kollégium szerepét, de még
lényegesebbnek, hogy volt olyan tár-
sadműködés, mely ezeket a kollégium-
munkát létrehozta, olyan viszont nem,
mely a közösségi magatartást, fele-
lősségvállalást megbénította volna.

...Igazi népi kollégista ismérveknek
a tudásvágyat, a tenni akarást, a kö-
zösségi érdekek szolgálatának a kész-
ségét, s azt a mélyes demokratiz-
must tartom, mely a dolgozó, tudás-
ban, élményekben elmaradott töme-
gek felemelkedésén velük együtt
munkálkodott. Azóta is gyakran le-
het említeni ezeknek a városra is gya-
korolt hatását. A remetei tanyavilág-
ban akkor élő emberekkel ma beszél-
ve, ők is szívesen szólnak erről. Az in-
tézet, mint népművelési centrum elő-
adásaival, traktorával és tenyészbiká-
jával, kulturális rendezvényeivel má-
ig sem hatástalan..."

Szabó László:

"Remetén a kollégisták egy része
már korosabb volt, akik belekóstoltak
az életbe (szegénységbe, nincstelen-
ségbe, megfosztva a továbbtanulási
lehetőségektől), a népi kollégiumi
mozgalmat magukévá tették és igen
nagyra értékelték. Ezek az idősebbek,
tapasztaltabbak az intézet nagyszerű
vezetőjének az irányításával képezték
azt a magot, akikre a többiek felnéz-

tek, gondolatban, cselekedetben ha-
mar hozzájuk csatlakoztak. Együtte-
sen azután tevékeny, példás, erős,
szoros közösséget alakítottak ki.
Éreztük, hogy a kollégiumi élet min-
denben a felemelkedésünket szolgál-
ja. Az életre, egymás megbecsülésére,
munkára nevelt.

Engem megválasztottak kollégiumi
titkárnak, a gazdasággal is törődő
irányítónak. Ezt nem találtam nehéz-
nek, terhesnek. Úgy vettem: ha meg-
bíztak, kitüntettek bizalmukkal, és
én vállaltam, akkor kötelességem azt
a legjobb tudásom szerint elvégez-
nem.

... Voltak piros betűs nagy napjai is
gazdasági életünknek. Ezek voltak a
nagy disznóvágások. Piros Géza, aki-
nek az apja hentes volt, nagy szakér-
telemmel irányította ezt a munkát.
Tele is volt egy ideig a kamránk, és
igen jól éltünk.

Együttélésünk, tanulási önfegyel-
münk, közösségi, szellemi fejlődé-
sünk, emberi magatartásunk irányí-
tója, akire mindig felnéztünk és sze-
retettel gondoltunk, Varga Ferenc
igazgató, Feri bácsi volt. Az Ő vezeté-
se nélkül, a tanári kar nélkül nem va-
lósulhatott volna meg magas színvo-
nalon a kollégium belső, harmonikus
élete, a hivatásra való öntudatos ké-
szülés. Ezt igazolta az eltelt három
évtized is. A remeteiek nemcsak mint
pedagógusok, de társadalmi életünk
sok posztján is hozzáértéssel megáll-
ják helyüket, becsülettel dolgoznak."

Kávási Mihály:

"A népi kollégiumi munkát pozitívan
értékelem, elsősorban a saját ottani
életünk alapján.

A Tessedik Sámuel Népi Kollégium
és a Tájéktanítóképző az én életem
szempontjából meghatározó volt,
mert különben nem tudtam volna ta-
nulni a szüleim rossz anyagi helyzete
miatt. Személyes, szűkös zsebpén-
zünket is úgy pótoltuk Remetén,
hogy a környékbeli tanyákon mun-
kát vállaltunk (kapáltunk, arattunk,
csépeztünk).

Olyan vezető egyéniségnek, akire

máig is tisztelettel gondolok, az igazgatónkat, Dr. Varga Ferencet tartottam és tartom.

A sokirányú elfoglaltság engem nem zavart. Ha szorult a hurok, éjszakával pótoltuk a hiányzó tanulmányi időt. Népi kollégista voltomat soha nem tagadtam, de egy időben azt kellett tapasztalnom, hogy arról beszélni nem előnyös.

Mi a kollégiumban őszintén bíraltuk a hibákat. Rá kellett jönni egy idő után, hogy ez kiment a divatból. ha

konfliktusaim keletkeztek az életem során, akkor azok ide vezethetők vissza. Máig is nehéz, de meg kellett tanulni "csomagolni" vagy hallgatni..."

Szabó István:

"...1946 nyarán ...Márton barátom rám kérdezett: Nem akarsz-e tanítóképzőben és népi kollégiumba jönni? Azonnal elhatároztam, hogy megyek vele Gyulára a népi kollégiumba. Az egyik öcsémet is rábeszéltem. Szüle-

im örültek is, meg sírtak is. Sírtak, mert nem volt ruhánk, cipőnk és nem tudtunk eleget tenni a kollégiumban előírt követelményeknek. Örültek, mert minden vágyuk az volt, hogy tanuljunk tovább. Egy üres szalmazsákkal vonultunk a kollégiumba.

Takarót később külföldi segélycsomagból kaptunk. De nálam boldogabb embert nem ismertem, mert fokozatosan kialakultak a tanulás és az emberi élet szükséges feltételei..."

Dr. Tatai Zoltán

A mi dalaink

A magyar népdalok ritmusa, dallama és szövegkincse rendkívül változatos. Vannak patogó ritmusú vidám dalaink, mások "talp alá való" táncdalok, vannak gyakran tragikus eseményeket megéneklő balladáink és kukoricamorzsoláskor, vagy tollfosztáskor énekelt alkalmi, úgynevezett parlandó, azaz kötetlen ütemű dalaink egyaránt, amiket alkalomhoz illően szokás énekelni.

Így énekeltünk mi népi kollégisták is, ha az úgynevezett kollégiumi estjeinken egy-egy beszámolót meghallgattunk, egy-egy verset elmondtunk, utána mindig megtaláltuk az éppen odaillő dalt is. Ezeknek egyike volt a "Madárka madárka" kezdetű, kicsit búslakodó dal is, ami eszünkbe juttatta az átmeneti időre elhagyott szülőházat, magára hagyott kedvesünket.

A dalnak több szövegváltozatát és két dallamváltozatát egyaránt énekeltük. A szöveg tájegységenkénti ízlésnek megfelelően változott, vagy az éneklő helyzetéhez illően módosult, de bármelyik szövegváltozat énekelhető mindkét dallamra egyaránt. Összejöveteleinken gyakorta, egymás után mindkét dallamváltozat szerint elénekeltük a dalt, aminek ereszkedő stílusú dallamszerkezete különlegesen szép és arhaikus jellegű.

Réthei Prikkel Lajos

Lassú beszéd.

Ma - dár - ka, ma - dár - ka,
kis fecs - ke ma - dár - ka,
vidd el a le - ve - lem
szép Ma - gyar - or - szág - ba.

**Ha kérdik ki küldte,
Mond meg, hogy az küldte,
Kinek szerelembe
Meghasad a szíve.**

**Ha kérdik, hogy vagyok,
Mond meg, hogy rab vagyok,
A román királynak
Katonája vagyok.**

Madárka, madárka

Parlando

1. Madárka, madárka, Kis fecske ma-dár-ka,
Vidd el a le-ve-lem ide-ge-n or-szág-ka.

**Ha kérdik ki küldte,
Mond meg, hogy az küldte,
Kinek szerelembe
Meghasad a szíve.**

Környezetvédelmi Konferencia

a barcsi Dráva Völgye Középiskola Középrigóczi Kollégiumában

2001. október 27-28-án második alkalommal rendezte meg a *Dráva Völgye Középiskola Kollégiuma* a környezetvédelmi konferenciáját, ahol az elmúlt egy év alatt készült pályamunkákat is értékelték.

Az első konferencián a résztvevők megállapodtak abban, hogy elkészítik saját lakóhelyük bemutatását, - felkutatják az ott lévő idegenforgalmi szempontból is említésre méltó értékeket.

Eltelt egy év, és **Liptai Katalin kollégiumvezető** örömmel tájékoztatta az ország minden részéről:

Nyíregyházától - Kaposvárig - Budapesttől - Szekesfeherváron - Szekszárdon - Kalocsán át egészen Székelyudvarhelyig - meghívott vendégeket.

Több mint 10 diák pályamunkáját tartotta érdemesnek a zsűri arra, hogy oklevéllel és könyvjutalommal díjazza: - „ezek között voltak olyanok is, amelyek a felsőfokú oktatás TDK versein is megállták volna a helyüket.” - fogalmazott a kollégiumvezető.

Muladi Tamás tanár úr részletes tájékoztatást adott arról, hogy kik adtak be pályamunkát és a megadott szempontrendszer mennyire tudták hasznosítani.

Beszámolt a kollégiumban folyó környezetvédelmi szakköri tevékenységről is.

Nagy meglepetést okozott a résztvevőknek **Régeny Tamás ökológus** a *Cédrus Magazin* főszerkesztője és **Szabó Sándor gitárművész**, akik előadásukban arra keresték a választ, hogy van-e megoldás az emberiség túlélésére. Sajnos időkorlátok miatt nem tudtuk meg az előadók igenlő válaszát és megoldási módját, de többünkben felébresztette a felelős együttgondolkodás igényét.

Zöldvári Ákos a *Dráva-Dunamenti Nemzeti Park* munkatársa diaképes előadása is sikert aratott a diákok és a felnőttek körében egyaránt.

A Tájegység állat és növényvilága - a határ folyónak köszönhetően - ma is őrzi gazdagságát, vadregényes szépségét. (A következő napi hajókirándulás, - ahol százával láttunk vadkacskákat, - csapatokba verődő szürke gémekeket, kárókatonákat - meggyőzött bennünket.)

Későre nyúlt - a nagy érdeklődésre való tekintettel - **Ringhofer Ervinnek** a *Nemzeti Kollégiumi Közalapítvány Kuratórium elnökének* tájékoztatója, mely az első pályázati tapasztalatokról szólt. Sajnos beigazolódtott több pályázat esetében, hogy” ma még a kollégiumokban több a szív, mint az ész”. (Új Pedagógiai Szemle 2001. Február)

Azonban „a kollégiumi sportélet fejlesztése témakörre” 3-szor többen adtak be színvonalas pályázatot, ami a kuratóriumot újabb döntési helyzetre ösztönözte, azaz a maximálisan nyerhető összeget mérsékeltek annak érdekében, hogy az arra érdemes pályamunkákat díjazni tudják.

Az eseményekben gazdag napi programot a diákok és a tanárok esti közös vacsorája, majd a táncparkett felejthetetlen ördögei zárták. Ismét bebizonyosodott, hogy az Önfejlesztő kollégiumok tagjai figyelnek egymás munkájára, egymás értékeire és jó házigazdák.

A kalocsai kollégák nevében külön is köszönöm a barcsi kollégák vendégszeretetét, gazdag, tartalmas programját.

Gulyás Béla

Ringhofer Ervin tájékoztatója

Muladi Tamás előadása

A kalocsai kollégium résztvevői

PÉCSI DIÁKFILMFESZTIVÁL 2002

A PÉCSI HAJNÓCZY JÓZSEF KÖZÉPISKOLAI KOLLÉGIUM "MOZGÓKÉPES ISKOLAI VERSENYT És RÖVIDFILMFESZTIVÁLT"

HIRDET TANULÓK RÉSZÉRE MÁR HARMADIK ALKALOMMAL.

KOROSZTÁLYOK:

- 1) ÁLTALÁNOS ISKOLÁSOK (VAGY 8. ÉVFOLYAMIG),
- 2) KÖZÉPISKOLÁSOK (9-14, 15, 16 ÉVFOLYAM).

KATEGÓRIÁK:

- 1) ÁLTALÁNOS (DOKUMENTUMFILM, RIPOORT stb.),
- 2) ANIMÁCIÓS FILM,
- 3) EGYÉB (KÍSÉRLETI FILM, REKLÁMFILM stb.).

TECHNIKA:

BÁRMILYEN TECHNIKÁVAL (SZUPER 8-AS, VIDEÓ, SZÁMÍTÓGÉP...) KÉSZÜLHETNEK A PÁLYAMŰVEK, DE A VERSENYRE VHS KAZETTÁRA MÁSOLVA KELL BEADNI AZOKAT.

IDŐHOSSZ: MAXIMUM 10 PERC.

A SZAKMAI ZSŰRI A MUNKÁKAT DÍJAZZA.

BEADÁSI HATÁRIDŐ: 2002. MÁRCIUS 10.

CÍM:

PÉCSI HAJNÓCZY JÓZSEF KÖZÉPISKOLAI KOLLÉGIUM
7627 PÉCS, PUSKIN TÉR 17.

A FELADVÁNYRA ÍRJÁTOK RÁ: "DIÁKFILMFESZTIVÁL".

A KAZETTÁN (ILL. DOBOZÁN) SZEREPELJENEK A KÖVETKEZŐK:

KÉSZÍTŐ NEVE, ÉVFOLYAMA, ISKOLA NEVE PONTOS LEVELEZÉSI CÍMMEL ÉS TELEFONSZÁMMAL. A FELKÉSZÍTŐ TANÁR NEVE, MŰ CÍME, KATEGÓRIÁJA, IDŐHOSSZA ÉS KÉSZÍTÉSÉNEK ÉVE.

EGY SZERZŐ TÖBB MUNKÁVAL IS PÁLYÁZHAT.

A DÍJÁTADÁS ÉS A PÁLYAMUNKÁK VETÍTÉSE PÉCSETT, A HAJNÓCZY KOLLÉGIUMBAN LESZ 2002. ÁPRILIS 19-20-ÁN.

INFORMÁCIÓ:

REHÁK RÓBERT, KÁLECZ RUDOLF (HAJNÓCZY KOLLÉGIUM): 72/310-370, 72/310-846

REHÁK RÓBERT: 70/251-9037 HONLAP: www.tar.hu/diakfilmfesztival

A RENDEZVÉNY FŐ TÁMOGATÓJA:

**DÉL-DUNÁNTÚLI REGIONÁLIS IFJÚSÁGI SZOLGÁLTATÓ IRODA
SZEKSZÁRD**

Valódi hagyományteremtés a Szentesi Terney Béla Középiskolai Kollégiumban

Szívet-lelket melengető érzés, hogy 8. éve következetesen küldik munkahelyemről Kollégáim a "Terney Napok" rendezvényeire szóló meghívásukat.

A rendszeresen november első napjaira időzített 5 napos programsor igazi hagyománnyá izmosodott.

1994. április 22-én vette fel a szentesi Középiskolai Kollégium Terney Béla, a Horváth Mihály Gimnázium volt igazgató-művésztanárának nevét. Még ebben az évben (november 14-18-án) indult útjára a "Terney Napok" rendezvénysorozata. Az idei volt a 8. a sorban.

Milyen közös, jellemző vonásai érdemek a kiemelésre némi tapasztalatsere jelleggel?

- Minden évben a "nyitó nap" délutánján az ifjúság és a felnőttek küldöttei tisztelegtek Terney Béla sírjánál.

- Szintén az első délután, illetve a kora esti órák kiemelkedő eseményeként egy-egy volt Terney tanítvány és alkotóművész kiállítása megnyitására került sor (pl. *Dr. Csöregh Éva* a Magyar rajztanárok Országos elnöke "Szentestől a Gyilkostóig" cíművel kezdődött, majd többek között *Sinkó János* volt kollégistánk, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola rajz tanszékvezető tanárán keresztül a jelenlegi "Farkas testvérek" (Gyöngyi és András) "Zaj és zene" c. közös gyűjteményes kiállításáig).

Ezzel párhuzamosan - szintén az első napon - zajlik a Csongrád megyei- és testvér-kollégiumi diákok képzőművészeti kiállításának és kézimunka bemutatójának megnyitása. Mindkét kiállításon a kollégista tanulók - főleg az irodalmi drámai tagozatosok - igényes mű-

Fővédők: Farkas Sándor
országgyűlési képviselő

Védők: Szűcs Lajos
Szentesi városi Békakormányzati képviselő,
a Csongrád Megyei Könyvtár és Oktatási
és Ifjúsági Bizottságának elnöke
Földi Vilmos,
a Kollégiumi Baráti Kör elnöke
Lovag Imre Károly,
a Szent György Lovagrend priorja

A rendezvény támogatói:
Szentesi Város Önkormányzata,
a Közművelődési Alap Kuratóriuma,
a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma,
a Nemzeti Kollégiumi Közalapítvány,
a Szent György Lovagrend Szentesi Priorátusa,
Italmanóvárosi Felújító KFT., Budapest
Lantos Tibor hangverseny,
Kecskeméti Zoltán, Szegvár,
a Prima Nyomda.

A Terney Napok programja
(2001. november 5-9.)

November 5. hétfő

15.30. Tiszteleg Terney Béla sírjánál
16.30. Terney Béla emlékbüchvének megkoszorúzása a kollégiumban
17.00. Csongrád megyei- és testvér-kollégiumi diákok képzőművészeti
kiállításának és kézimunka bemutatójának megnyitása
Megnyitja: Kálics Ágnes művelődési
18.00. A Farkas-testvérek "Zaj és zene" c. közös gyűjteményes
kiállításának megnyitása
A kiállítást megnyitja: Kozma Péter, a Haldé Szentesi KHT
ügyvezető igazgatója, a Szentesi Élési Bizottság elnöke.
A Terney Napok véget ér.

sorral kedveskednek A kiállítások a "napok" keretében megtekinthetők bárki részéről.

-Valamennyi 5 napos programnak üde színfoltja szokott lenni az irodalmi délután vagy "kávéház" elnevezésű "klubfoglalkozás", amely a megyei és testvér-kollégiumi diákok számára kiírt irodalmi pályázaton nyertes alkotások bemutatását és díjazását jelenti a "szigorú" előzsűrizés alapján. Az idei a diákhumor jegyében kiírt pályázat volt.

- Rendszeresen szerepel a "Napok" programjában az első éves kollégisták "Szentesi múltja és jelene" címmel zajló vetélkedője. Alapos előkészületek után. (pl. a tanév kezdete előtti ún. 3 napos "golyatáborban" már sok mindent megismernek a város és környéke történeti nevezetességeiből!) az iskolatípusok alapján szerveződött csoportok jó versenyhangulatban bizonyítják tájé-

kozottságukat. Az első 3 csapat tárgyi jutalmazása is ösztönző erővel bír (torta, csokoládé stb.)

- Most novemberben már az 5. alkalommal került megrendezésre "Együtt Európába" gondolatok jegyében a magyarországi nemzetiségi kultúrák bemutatása. Az előző években a szlovák, román, német és szerb-magyar kulturális nemzetiségi programok, rendhagyó történelmi órák, majd az ezeket követő táncházai szórakozások tették hangsúlyosabbá a Terney Napokat. Az idein a roma-magyar kulturális délután keretében Horn Gábor országgyűlési képviselő tartott rendhagyó történelemórát. Előadását követően a szentesi romák "Napkerék Együttese" zenés, táncos műsora, ill. nagykanizsai "Kanizsa Csillagai" Művészeti együttes zenei programja tette emlékezetessé a napot.

E műfaj keretében volt vendége a

kollégiumnak *Rusz Borivoj* az országos Szerb Önkormányzat elnöke, *Dr. Kaltenback Jenő* a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosa, valamint *Dr. Szent-Iványi István* az országgyűlés külügyi bizottsága vezetője. Politikai aktualitásukon túl a programok szervezését az is indokoltta tette, hogy jelentős számú tanuló él a kollégiumban, akik nemzetiségi származásúak.

- Már a 3. évtől tudatos pedagógiai tanácskozás zárja a "Napok" programját. Az első alkalommal előadó volt maga *Horváth István* a KSZ elnöke is. Hasonlóan vendégünk volt a megyei KSZ vezetője: *Fazekas Csaba*. Külön is találkozott a szentesi nevelőtestület a város gazdasági és politikai vezetésével, illetve külön látogatást is szerveztek a helyi jelentősebb üzemekbe. Nemes pedagógiai célokat szolgált a volt kollégistákkal való találkozás és a Kollégium Baráti Körének megalakítása (1994 - 95.)

Nagyszerűen sikerült a megyei- és testvérkollégiumok képviselőinek pedagógiai tanácskozása is. Csupán a felsorolásuk is imponáló: Gyula, Kőszeg, Tata, Komárom a szlovákiai Ógyalla, Pétervására, Eger, Nyíregyháza és Zalaegerszeg. Az igazi barátság kialakítása mellett talán fontosabb volt a pedagógiai hozadéka: az eredményesség, a speciális módszerbeli eljárások, sőt az esetleges kudarcok tanulságai is erőt adhatnak a nevelési feladatok jobb el látásához.

A mostani tanácskozásnak külön érdekessége volt, hogy a Komáromi testvérkollégium igazgatója *Koppany Csaba* kolléga a KSZ képviselőjeként is irányította a beszélgetést. Nem véletlenül hangsúlyozta, hogy a kollégiumok országos szerepének pozitív erősödése ösztönözze a kollégiumi nevelőtestületeket a minőségi munkavégzésre. A tanácskozáson külön-külön is sok helyi sajátosság került megvilágításba a fő

témakörnek megfelelően: a diákönkormányzat és a nevelőtestület munkáját, kapcsolatrendszerét illetően (az önálló, az iskola-kollégiumok, a szlovák intézmények bonyolultabb helyzete, magán- és egyházi jellegű intézmények vonatkozásában.)

A DÖK - a diák-önkormányzatok képviselői, tanulói külön szekcióban tanácskoztak. Ennek legfontosabb következtetéseit, tanulságait *Takács Pál* a Terney Kollégium igazgatóhelyettese ismertette a felnőttek részére.

A DÖK képviselői egyöntetűen hangsúlyozták, hogy diáktársaik mozgósítása nagyon fontos, de nehézkes feladat is. Hasonlóan vallották, hogy tanári segítség nélkül elképzelhetetlen az eredményes önkormányzati tevékenység. Sőt nagyon fontos a nevelők közötti jó munkatársi viszony, amit nem árt kiegészíteni a jó és elégséges, folyamatos informálással a kollégium vezetése részéről a diákság felé. Nyíltan, őszintén feltárták, hogy a diákjogok érvényesülésében is vannak hiányosságok, szervezeti és néha anyagi akadályok (pl. nem kis gondként emlegették, hogy a DÖK miből gazdálkodhat?) végül a DÖK elfogadottságáról, kapcsolatrendszeréről mind a diákok, mind a felnőttek részéről elhangzott sok jó, és negatív tapasztalat is. Az őszinte és jobbitó szándékokból nem volt hiány!

Kezdetekben (1994-95-96) a Terney Napok programjaiban még sportrendezvények is szerepeltek, sőt a Kollégium Baráti Köre a volt kollégisták - köztük egy csoportnyi volt népi kollégista - találkozóit az utolsó napok egyikére időzítette. A "profiltisztulásnak" be kellett következnie anyagi, időbeosztási és szervezési gondok miatt. Pl. a sporttalálkozók "Mozdulj!" elnevezéssel átkerültek a május eleji napok egyikére, és ez utóbbiak szintén "mini országos" jelleget öltöttek az idők folyamán a testvérkollégiumok részvételével.

A hagyomány teremtéséhez hozzátartozik a jó és rendszeres publikálásuk is. Íme a megyei "Délvilág" c. napilag az 1997. május 5-i "Mozdulj"-ról így tudósított: Ötödik alkalommal adott helyt a szentesi Terney Béla Középiskolai Kollégium a Mozdulj! elnevezésű sportrendezvénynek.

Az idei versenynapon Gyuláról, Tatóról egy-egy, továbbá megyénk 18 kollégiumából 840 diák versengett a "Ki a jobb, ki a gyorsabb, ki az ügyesebb" címért. *Mátéffy Zoltán* igazgató "csapata" a jubileumi eseményen is jelesre vizsgázott a szervezésből. Jövőre a 10. jubileumi sporttalálkozó következhet!

A hagyományok kialakítása nem lehet formális és kampányszerű folyamat, hanem munka. Nagyon szervezett és igényes csapatmunkára vall ez a 8 éves erőfeszítés sorozat. Nem véletlenül ismerte el *Mátéffy Zoltán* igazgató kolléga két kartársnője kiemelkedő sokéves szervező tevékenységét, amikor a rendezvények látogatói előtt nyújtotta át a KSZ igényesen szép érméjét a kitüntetettek nevének feliratozásával: *Kulcsár Ágnesnek* a diákok képzőművészeti kiállításának folyamatos előkészítéséért, illetve *Demeter Ibolyának* a diákirodalmi alkotások gondozójának.

Zsűritagként már másodízben csodálhattam *Nyári Józsefné* kolléganő lelkes, precíz előkészítő munkáját a "Szentes múltja és jelene" c. elsőök részére szóló vetélkedőkhöz.

A tantestület és vezetése munkáját 1994. óta - nyugdíjba vonulástól - szerencsém volt figyelemmel kísérni. Minden feltétel adott a sikeres folytatáshoz, és méltán adhatnak számot eredményeikről jövő szeptemberben is a szentesi középiskolai kollégiumok megalakulása 50. Jubileumi évfordulós rendezvényein.

Földi Vilmos
nyugdíjas kollégiumi igazgató
és Kollégiumi Baráti Kör elnöke

Azért vannak még....

Azért vannak még a fiatalok között is, akiket érdekelnek a versek, a költészet, a szép gondolatok. Ilyenkor megnyugszik a nevelőtánár lelke. Kollégiumunk hagyományos évi szavalóversenyén új szín jelent meg, melyet a résztvevő fiúk képviseltek. (Eddig ugyanis évek óta csak lányok laktak itt.)

Szintén kellemes meglepetésként hatott, hogy egyre több fiatal ír verset, és vállalkozik annak előadására nagyobb nyilvánosság előtt. A résztvevő 25 versmondó több mint tíz százalékot képviselt létszámunkat tekintve.

Nem volt könnyű a zsűri döntése, de megszületett az eredmény, mely szerint I. helyen Csáki Erika, II. helyen *Hutflesz Bettina* és III. helyen *Kovács Barbara* végzett.

A verseny valamennyi résztvevője kapott ajándékot, amellyel a szervezők a felkészülésre fordított energiát - és a ma egyre ritkább - bátor kiállást kívánták elismerni.

Baksáné S. Mária
nevelőtánár

Lorántffy Zs. Kollégium, Dunaújváros

Felülvizsgáltuk az eszközjegyzéket

Gyorsan változó világunkban – ahogy ezt megtettük már sok minden mással is – alkalom adtán felül kell vizsgálnunk elavultnak, időszerűtlennek tűnő dolgokat. Így gondolta ezt Szövetségünk is, s ennek céljából megbízott egy munkacsoportot azzal, hogy vizsgálja felül a kollégiumi eszköz- és felszerelésjegyzék rendelkezéseit. Az aktív kollégákból álló négytagú csoportunk - melynek vezetésével engem bíztak meg - lelkesen fogott bele májusban ebbe a munkába.

A tavasz és az ősz folyamán általunk meghatározott szempontok alapján több kollégium igazgatóját, vezetőjét és tanárát kérdeztük meg véleményükről, a kívánatos változtatásokról. Az információk összegyűjtésében segítségünkre volt, hogy a megkérdezettek őszintén és gyorsan reagáltak a felkérésre. Az észrevételek és javaslatok összegzése után novemberben elkészülhetett a tervezet. Reméljük, hogy a hétköznapi tapasztalatokat is figyelembe vevő módosítások a jövőben épülő kollégiumok, illetve a már működő intézmények számára lehetőséget teremtenek feltételeik javítására. A munkacsoport nevében ezúton szeretnék köszönetet mondani azon kollégáknak, akik segítettek tevékenységünket.

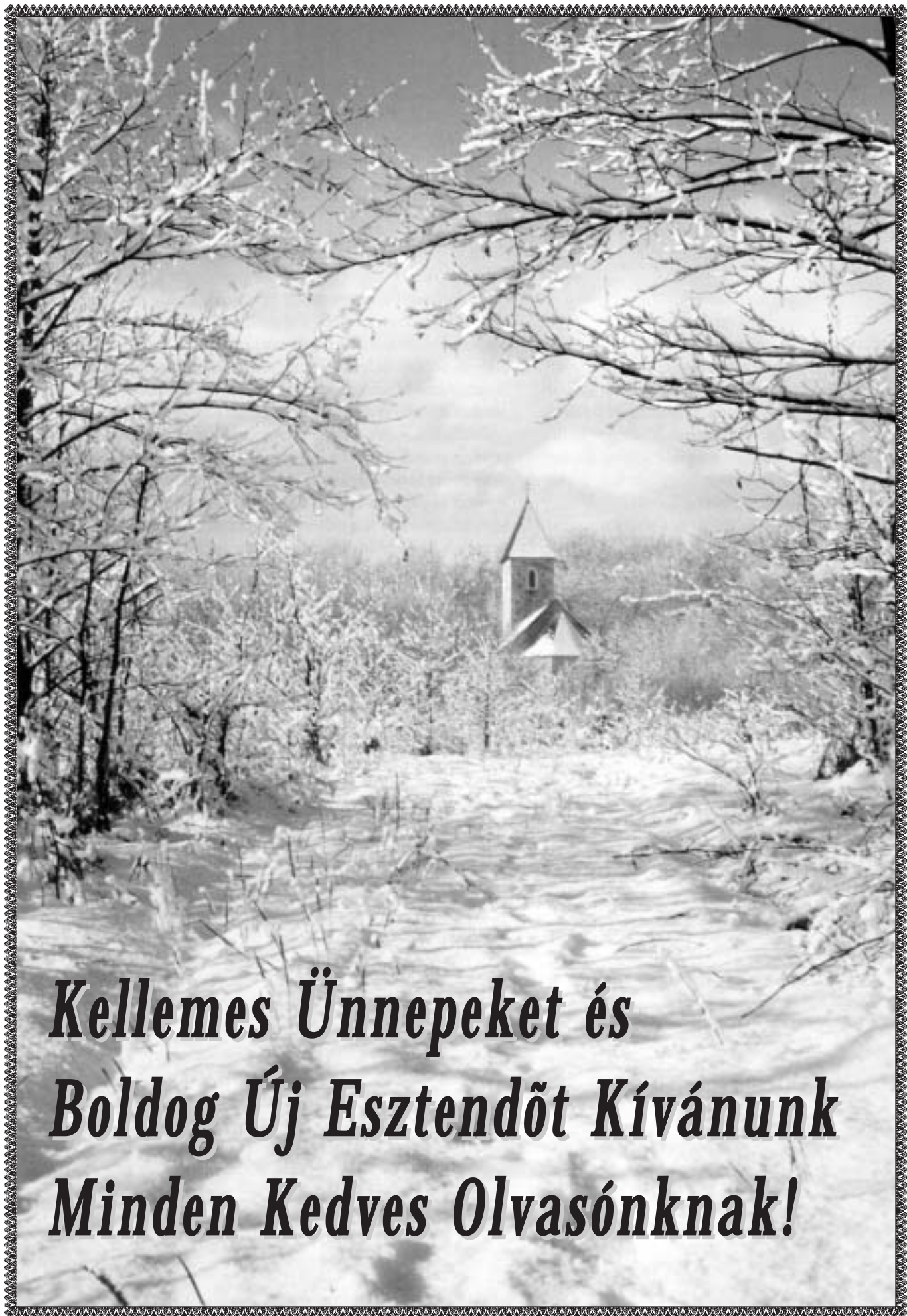
Deák Erika

Újabb kollégiumi kiadvány megjelenéséről számolhatunk be.

Az általános iskolai kollégium imáron negyed százados tevékenységének bemutatására vállalkozott akkor, amikor a Gyermekmosoly Alapítvány - mely a kollégium alapítványa - támogatásával jelentette meg az intézményt bemutató kiadványt.

Minden kollégiumot szeretnénk arra biztatni, hogy amennyiben módja van rá, hasonló módon tegye közkincsé az intézményben folyó pedagógiai tevékenységet, történeti múltját.

***Kellemes Ünnepeket és
Boldog Új Esztendőt Kívánunk
Minden Kedves Olvasónknak!***